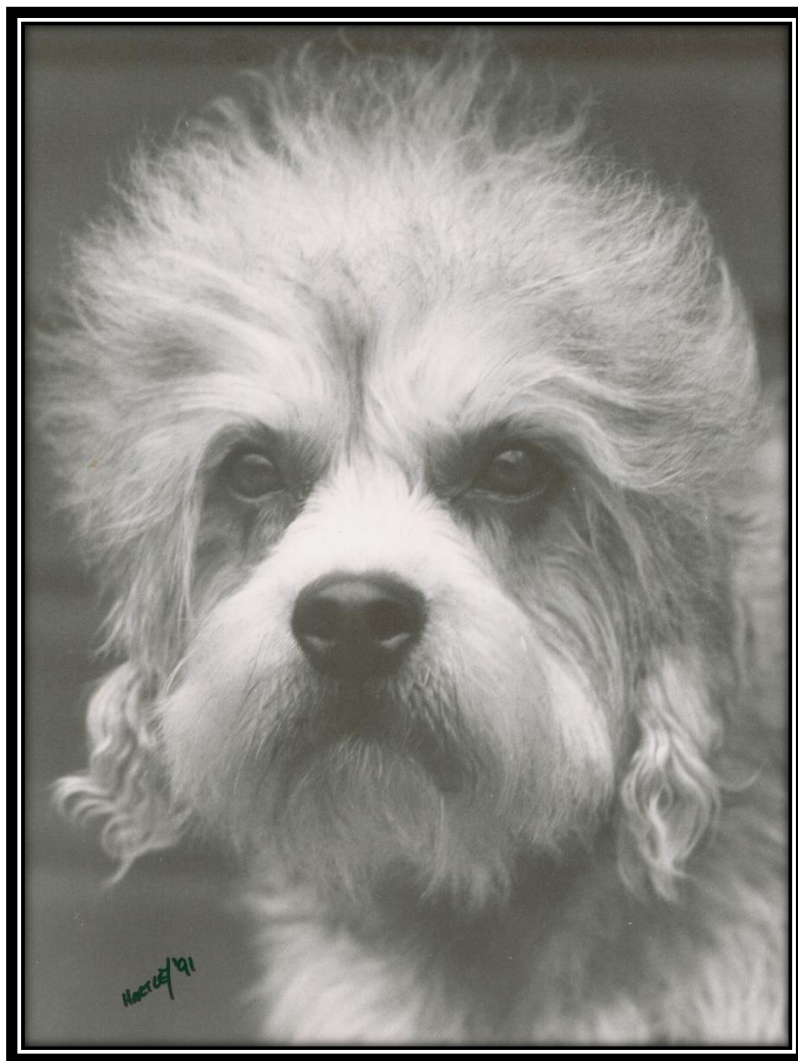

Rasspecifik avelsstrategi för Dandie dinmont terrier 4.0

Revidering 2025 av tidigare versioner, fastställda 2006-06-15, 2014-03-12
och 2020-04-15.

Fastställd av SKK år 2025

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Innehållsförteckning

Inledning	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.....	3
Historik.....	4
Population.....	6
Nuläge.....	6
Mål.....	8
Handlingsplaner.....	8
Funktionsegenskaper och vardagsmentalitet.....	9
Nuläge.....	9
Mål.....	10
Handlingsplaner.....	10
Hälsa.....	10
Nuläge.....	10
Mål.....	11
Handlingsplaner.....	12
Exteriör.....	12
Nuläge.....	12
Mål.....	13
Handlingsplaner.....	13
Handlingsplaner för rasklubben.....	14
Källförteckning	15
Bilaga.....	15

Inledning

Inledning och förankring. På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Uppdraget att utforma RAS lades på specialklubbarna; i vårt fall Svenska Terrierklubben, (SvTek) som i sin tur har delegerat arbetet till rasklubbarna medan specialklubben ansvarar för samordningen.

Bakgrunden till dokumentet finns att läsa i en rapport från Europakonventionen och uppdraget från SKK gäller alla raser. Hundar och hundavel har varit utsatta för granskning från många håll och det har även funnits en önskan hos uppfödarna och hanhundsägare i många rasklubbar att öka sina kunskaper och bli mer medvetna om sin ras. Alla hundägare bör bekanta sig med de bestämmelser som reglerar hundinnehav och avel.

RAS skall ses i ett längre perspektiv och aktualiseras vid behov, ändras och utvecklas vart 5:e år. Eftersom Svenska Dandie Dinmont klubben varit vilande några år, men numera åter är aktiv, så har rasklubben inte återfått rasansvaret till fullo ännu, därför är det Svenska Terrierklubbens avelskommitté (SvTeKsAK), som skrivit revideringen, med konsult hjälp av Jonas Wiborg (f.d. uppf. och författare av flera böcker om rasen). Dokumentet har förankrats genom kontakter med rasklubben, som har lagt ut revideringsförslaget på sin hemsida och på Facebook under en månads tid, samt publicerat det i rasklubbstidningen Dandie bladet. Detta med uppmaning till engagerade att inkomma med eventuella synpunkter, vilka tagits hänsyn till i demokratisk ordning. De nuvarande aktiva uppfödarna mellan 2014-2024, fick även revideringsförslaget tillsänt direkt via mail med möjlighet till yttrande.

RAS är tänkt att vara ett hjälpmedel för uppfödarna att nå målsättningar vid avelsarbetet och att hållas levande och aktuell i samband med utvärderingar och revideringar. Rasen är klassad av Engelska Kennelklubben som sårbar, vilket man bör ha i åtanke när man formulerar mål (det kan vara svårt att ange mätbara sådana). I Sverige ingår dandie dinmont terriern i Svenska Terrierklubbens kommitté för numerärt små terrierras, NSTRK.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

I SKKs grundregler står att läsa att:

Hundavel ska bedrivas på ett sådant sätt att det främjar både tikens och avkommans hälsa och välbefinnande. Varje medlem som upplåter sin hund till avel ska vara väl förtrogen med SKKs avelspolicy samt med rasens standard, provregler, registreringsregler och rasspecifika avelsstrategi, samt aktuella bestämmelser i djurskyddslagstiftningen. Uppfödningen ska ske kvalitetsmedvetet och med stort ansvar.

1. **Jordbruksverkets angående hållande av hund och katt**
<https://jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/hundar/sa-skoter-du-din-hund#h-Avel>
2. **SKKs Grundregler**
<https://www.skk.se/om-oss/vara-regler/skks-grundregler/>
samt
3. **SKKs avelspolicy**
<https://www.skk.se/om-oss/vara-regler/policyer/skks-avelspolicy/>

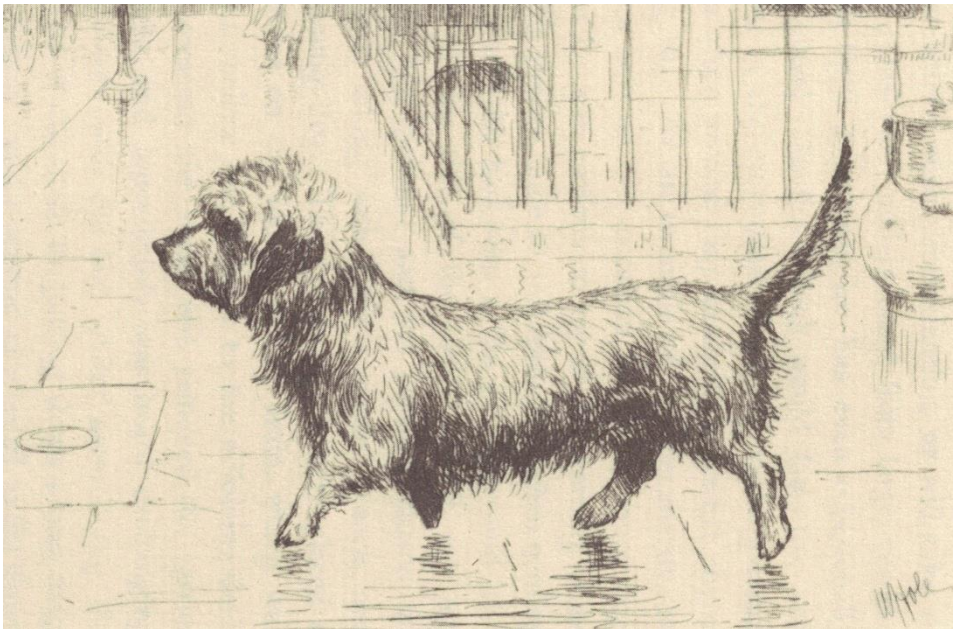
Dandie dinmont terrier som används i avel skall väljas med hänsyn till helhetsbilden, där både fysiska och mentala kvalitéer skall vägas in.

Utvärdering av avkomman bör göras kontinuerligt av hanhundsägaren och uppfödaren.

Uppfödare och hanhundsägare uppmanas att:

- bibehålla rasens genetiska variation genom att minska inavelsökningen, alltså hålla inavelsgraden låg, för tilltänka enskilda kullar, max 6,25%. Ett verktyg i detta arbete är SKKs Avelsdatas provparning.
- avelsbasen ska breddas genom att flera individer används i avel. Begränsa därför användandet av enskild hanhund/tik, så att varje avelsdjur helst inte lämnar fler än 5 avkommor och 10 barnbarn.
- sprida kunskap om dandie dinmont terrierns mentalitet, så att den bibehålles, samt värna om rasens vänliga sinnelag. Använd gärna BPH som dokumentation.
- endast använda friska individer i avel, så att rasen fortsatt är en relativt frisk och fertil ras, som även framledes kan leva gott och länge.
- uppfödare och hanhundsägare skall vara väl förtrogen med rasstandardens och dess innebörd. Helst ska avelsdjuren varit utställda/exteriörbedömda.

Historik

Border Queen född 1877

Rasens historiska bakgrund och utveckling.

Dandie dinmont terriern har sitt ursprung i Storbritannien. Det är den äldsta ännu existerande terrier-varianten och rastypen anses ha varit konstant sedan slutet av 1600-talet. Från början en arbetande

hund, dess utseende är ingen slump, bakom så gott som varje detalj i exteriören finns en praktisk förklaring. I Cheviotbergen på gränsen mellan England och Skottland fanns små strävåriga terrier som användes till grytjakt på räv, grävling och vildkatt samt vid och i vatten i jakt på utter. De var orädda, alerta och energiska i sitt arbete. Sannolikt är dandiens närmaste släktingar borderterrier och bedlingtonterrier. Det är högst sannolikt att det också finns ett släktskap med flock-jagande så kallade hounds, som utterhund, foxhound och harrier. Därom vittnar bland annat dandiens hängande öron och sabelformade svans. Dandien har kallats "den litterära terriern" eftersom den är den enda hundras som fått sitt namn efter en litterär figur nämligen Dandie Dinmont, en av personerna i Sir Walter Scotts roman Guy Mannering, vilken utkom 1815. Boken blev en bestseller och gjorde dandie dinmont terriern synnerligen populär och efterfrågad, inte bara som jaktterrier bland bönderna, utan även i de övre samhällsskikten. Det hastigt ökade intresset utarmade rasen men när entusiasmen så småningom avtog, kunde några kvarvarande uppfödare återföra rasen till den ursprungliga typen av utpräglad jaktterrier. Rasen kallades tidigt mustard and pepper terrier, och även för kryddterrier av en del, på grund av färgbenämningarna senap och peppar. Då dandien ursprungligen var en arbetande hund är det dessa egenskaper man har avlat på, men rasen har trots detta kunnat hålla en homogen exteriör, som vi känner den ännu idag. Gamla målningar och kopparstick visar exempelvis terrier som vi väl kan känna igen i dagens dandie, dock med skillnaden att extremiteterna med tiden blivit kortare och pälsen rikligare och mer vårdad. Rasen har funnits i det brittiska kungahuset hos drottning Victoria och hennes son kung Edward VII, samt hos kända personer som författarna John Galsworthy, Karen Blixen och Sir Walter Scott själv. Rasen hålls numera endast som sällskapshund och dess temperament har med tiden blivit mer sansat i och med att kraven på rasen har förändrats. Den första rasklubben bildades i Selkirk i Skottland 1875 och är världens näst äldsta rasklubb. Dagens rasstandard överensstämmer i stort sett med den ursprungliga.

Dandien i Sverige

Den allra första dandien som deltog på en svensk utställning hette Ruff och året var 1894. Ruff var uppfödd av firman Holmberg & Möller och betingade det för sin tid enorma försäljningspriset av 1000 kronor! På 1930-talet föddes dock den allra första dandiekullen hos systrarna Ingrid och Brita Bergh (sedermera Brita Söderberg, Mariebergs taxar och pointer) som tagit in senapsfärgade Robin och pepparfärgade Alpin Teezie, även dessa från England. Båda blev champions och lämnade en kull tillsammans. Rasen etablerades inte i någon större utsträckning i Sverige förrän på 1960-talet. Eva Walldie på kennel Ivanhoe hade då tillbringat en tid i England för att fördjupa sig i trimkonsten och kom där i kontakt med rasen. Kenneln importerade Dogari Jay of Gardenside och Dogari Gizo från England. Dessa båda svenska champions blev föräldrar till kennel Ivanhoes första dandiekull 1963. Därpå följde fler importörer för kenneln som snart kunde visa såväl avels- som uppfödargrupper på utställning. Idag finns det ca ett dussin uppfödare av rasen i Sverige.

Norden

I Finland etablerade sig dandie dinmont terriern på 1960-talet med hjälp av engelska importörer och där finns idag något färre uppfödare än i Sverige. I Danmark såväl som i Norge finns endast ett par uppfödare.

Övriga länder

Under i stort sett ett sekel, har dandiens ursprungsland Storbritannien varit navet, som all aktivitet inom rasen kretsat kring. Inte minst för att flera stora kennlar varit etablerade, som under lång tid fått fram rader av förstklassiga individer av rasen, även om också här, raspopulationen alltid har varit relativt liten till numerären. Historiskt blev andra världskriget ett hårt slag för rasen på de brittiska

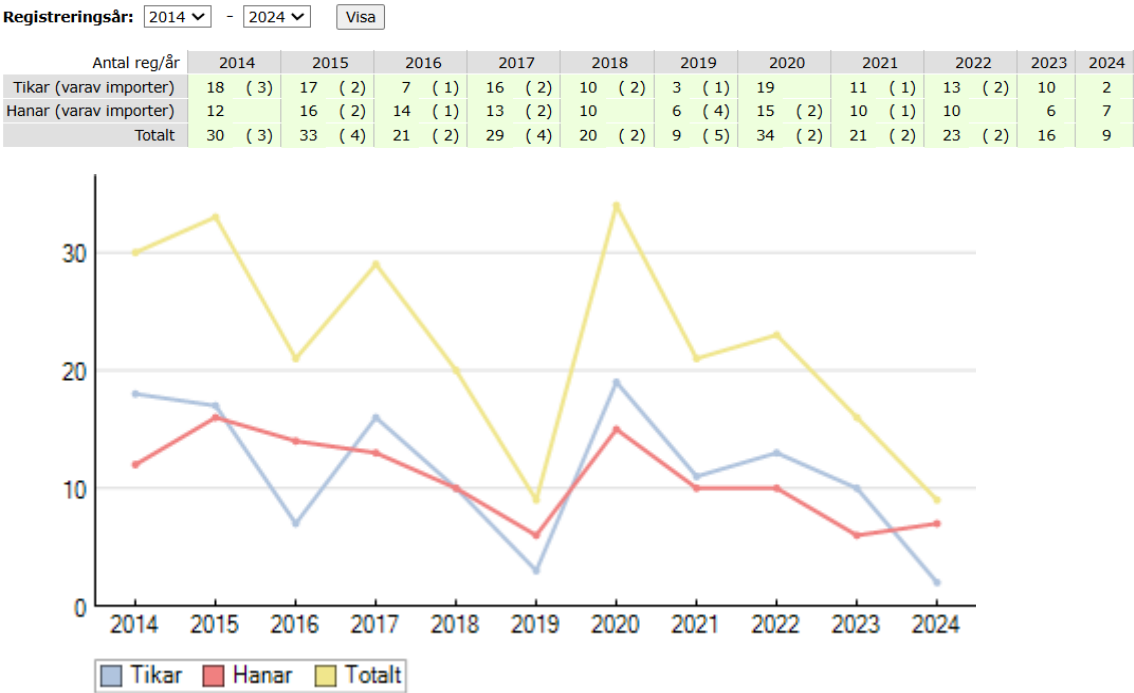
öarna, då mycket värdefullt avelsmaterial gick förlorat. Det brukar sägas att dandien här hade sin absoluta både kvalitativa och kvantitativa höjdpunkt, under åren mellan världskrigen. Toppnoteringen beträffande antalet nyregistreringar kom 1937 då den Engelska Kennelklubben kunde räkna in 483 nya individer. Dock har det skett en viss förändring under senare år, i takt med en tydlig internationalisering. Då det blivit lättare att flytta hundar mellan världsdelarna och över landsgränserna, är inte den brittiska dominansen lika påtaglig. Idag importerar också uppfödarna i Storbritannien, avelsmaterial från flera andra länder. Länder i Europa där dandie dinmont terriern kan anses väl etablerad är Tyskland, Holland, Tjeckien och Ungern, men förekommer också bland annat i Italien och Spanien. Det finns betydande uppfödare i USA, Kanada och Australien. Nytt under de senaste årtiondena är att importer skett från Ryssland till många länder inklusive Storbritannien samt till Sverige. Dessa ryska dandies har till stor del amerikanska hundar i sina släktträd.

Population

I detta avsnitt presenteras statistik och sammanfattning av de senaste tio åren (2014 – 2024) när det gäller antal registreringar, medelkullstorlek samt inavelsgradökning i procent per generation under denna period. Samtliga data är hämtade från SKKs avelsdatasystem.

Registreringsstatistik

Tabell 1. Antal registrerade hanar och tikar under åren 2014 till 2024.

Figur 1. Antal registrerade hanar och tikar under åren 2014 till 2024.

Genetisk variation

Nuläge

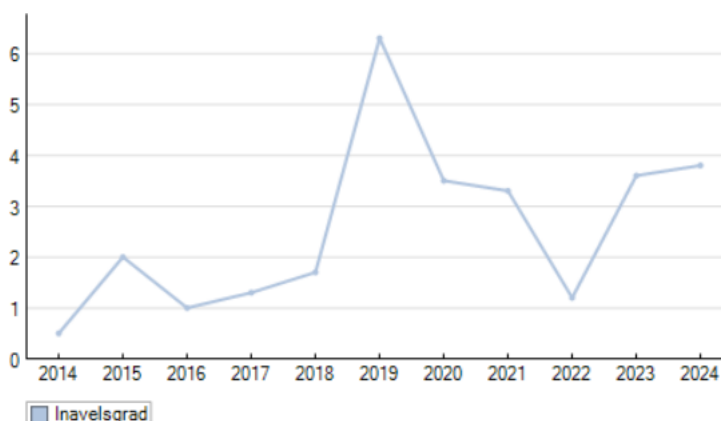
Den genetiska variationen inom dandie dinmont terrier är alltså liten. Genom decennierna har därtill genetiska flaskhalsar uppstått. Ett exempel på detta är under 1990-talet då den amerikanska Ch Pennywise Postage Due at Bencharra importerades till England från USA. "Benjamin" var ett hett efterlängtat tillskott till aveln, då det vid den här tiden alltså krävdes sex månaders karantän för att en nordamerikansk hund skulle kunna bestiga brittisk mark. Han hade inga brittiska hundar i sin stamtavla förrän i femte led. Därtill ägde denna hund egenskaper, som mycket sunda och vägvinnande rörelser, något som länge varit en generell svaghet hos den europeiska populationen, men där de amerikanska uppfödarna excellerat. Bara till Sverige importerades fem avkommor till Postage Due. Ett annat exempel är en senare storstjärna inom rasen, Ch Hobergay's Fineus Fogg. "Harry" var född på Nya Zeeland men australienägd. Han vann BIS på samtliga av de stora Royal Shows i sitt hemland innan han flögs över till USA för att matchas där, vilket resulterade i över 50 BIS-vinster och titeln 2006-års vinstrikaste utställningshund av alla raser. "Harry" har fått ett enormt genomslag i aveln globalt, inklusive i Sverige. Det är av största vikt att på alla tänkbara innovativa sätt försöka tillvarata den lilla genetiska variation som ännu återstår inom rasen. Ett verktyg är alltid att beräkna inavelskoefficienten (COI) innan parning. Vad som är helt avgörande för avelsarbetet inom en så liten population är ett gott samarbete och en öppen dialog mellan de aktiva inom rasen. Sett tillbaka under åren har i långa tider antalet nyregistreringar legat omkring 20-talet. Det har förekommit bottennoteringar men också toppar, 2006 tillkom 53 valpar av rasen till det svenska registret. I RAS 2014 angavs att ungefär ett dussin uppfödare var aktiva inom rasen här. Sedan skedde en nedgång och antalet uppfödare i RAS 2020 uppgavs ungefär hälften så många, medan man ser en positiv ökning till ca ett dussin igen idag.

Inavelstrend

Tabell 2. Den procentuella inavelsgradsökningen beräknad på fem generationer, för åren 2014 – 2024.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad	0,5 %	2 %	1 %	1,3 %	1,7 %	6,3 %	3,5 %	3,3 %	1,2 %	3,6 %	3,8 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Figur 2. Den procentuella inavelsgradsökningen beräknad på fem generationer, för åren 2014 – 2024.

Under den senaste tioårsperioden föddes 64 kullar och av dessa har 59 kullar haft en inavelsgradsökning på 0% -6,25%, fyra kullar en inavelsgradsökning mellan 6,25%-12,5%, och en mellan 12,5%-25%.

Hanhundsanvändning

Möjligheterna att bevara ärftlig variation i en ras är i betydande grad beroende av antalet för avel tillgängliga djur och det sätt på vilket de används i avel. Beräkningarna utgår från att en genomsnittlig hund utnyttjas i avel under en period av 4 – 5 år. För att upprätthålla en rimlig bredd i aveln bör ingen hanhund tillåtas att producera mer än 5 % av antalet valpar i en generation. Med detta menas 5 % av det totala antalet registrerade valpar i den svenska populationen under en femårsperiod. Detta gäller även tikar, men de lämnar oftast färre avkomor än hanarna. Vid en registrering av i medeltal 20 valpar/år, räknat med de värden som förekommit de senaste 5 åren, skulle det medföra att en önskvärd livstidsproduktion på 5 valpar. Vid en genomsnittlig kullstorlek av ca 3,4 valpar (under samma period) skulle det innebära totalt 2 kullar per använd hane/tik. Antalet kullar efter ett avelsdjur kan öka beroende på hur och om avkomman i tidiga kullar använts i avel. Antalet barnbarn per hane kan vara upp till det dubbla antalet valpar. Varje valp har ju både en farfar och en morfar. För rasen skulle därmed 10 barnbarn vara ett önskvärt maximum.

I en ras med så begränsat antal hundar som hos dandie dinmont terriern, finns det knappast utrymme för någon egentlig avkommebedömning. Man tvingas i stället lita till urval baserat direkt på hundars egna prestationer och egenskaper. Om man både skall ta hänsyn till exteriör och mentalitet samt dessutom försöka gardera sig mot ärftliga sjukdomar och defekter, som debuterar först i vuxen ålder, så blir konsekvensen att avelshundar, både hanar och tikar, bör bli minst 2 år gamla innan de används i avel. Överanvändning av enskilda hanar eller tikar är en faktor som kraftigt kan begränsa den genetiska variationen och öka risken för att recessiva defektanlag ska komma till uttryck.

Mål

Att minska inavelsökningen och hålla inavelsgraden fortsatt låg, inom SKKs starka rekommendationer, räknat på fullständiga 5-generationers stamtavlor.

Att antalet födda valpar ökar!

Att öka kunskapen om och intresset för dandie-rasen.

Handlingsplaner

Det är betydelsefullt att bibehålla rasens genetiska variation genom att minska inavelsökningen i rasen, hålla inavelsgraden låg för enskilda kullar och begränsa användandet av enskild hanhund. Avelsbasen ska breddas genom att flera individer används i avel.

- Släktskapsparningar närmare än kusinparning, dvs med en högre inavelsgrad än 6,25 för varje enskild parning, bör ej förekomma alls.
- Hanhundar bör användas till tikar av olika härstamning. Det är viktigt att komplettera med väl genomtänkta importörer. Den som importerar en hund bör känna till hundens härstamning minst 5 generationer bakåt för att i möjligaste mån undvika import av linjer som redan finns i Sverige.
- Beräkna inavelskoefficienten (COI) innan parning.

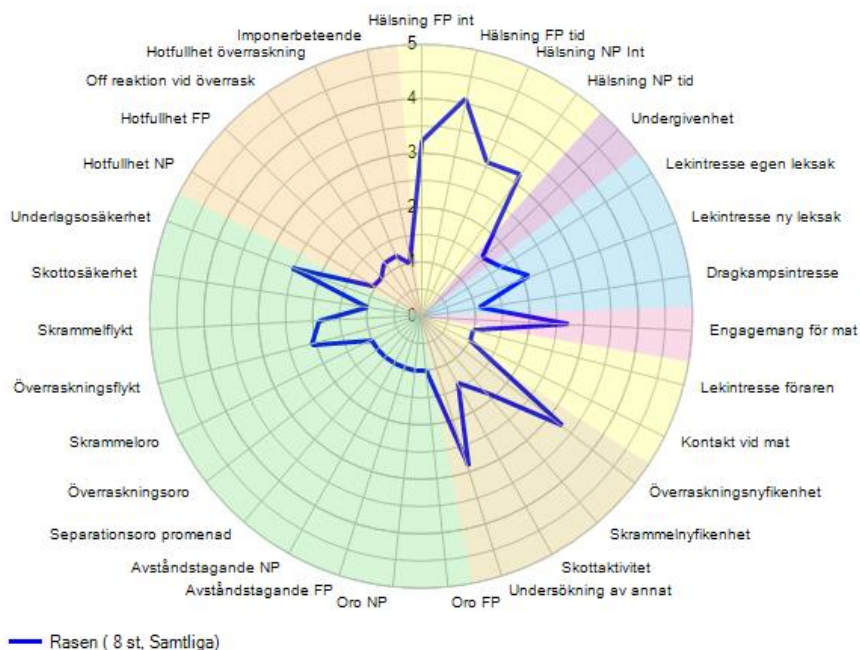
- Utbildning av uppfödare och medlemmar om avel i numerärt små raser i t.ex. SvTeKs regi.
- Det är viktigt att informera om dandien bland annat genom att ha rasmontrar på de stora utställningarna. Detta sker också under SvTeKs vingar.

Funktionsegenskaper och vardagsmentalitet

Nuläge

Gemensamt med andra terriers har dandien mod och intelligens, i övrigt finns inte särskilt många likheter. Dandien har sagts vara en filosofisk clown, är lugn och eftertänksam och "inte på väg" som många andra terrier. Den är sällan "på tå" utan vilar i stående på bakre delen av framtassarna till skillnad från de flesta andra terrier. Det är en fridsam terrierras, som även är sportig och tålig i alla slags väder. Rasen är självständig, intelligent, beslutsam, envis, känslig, tillgiven och värdig. Dandien är inte särskilt road av kamp eller att hävda sig mot andra hundar, men provocerad kan den försvara sig. Dandien är mycket social, vänlig och intresserad av människor samt klart barnvänlig. Då mentalitet är mycket starkt genetiskt betingad har uppfödarna här ett mycket stort ansvar. Mentalbeskrivna hundar förekommer dock i ett allt för litet antal för att en utvärdering ska kunna göras. 26 hundar (inkl. imp.) har startat på MH fr.o.m. 2005 t.o.m. 2024 och därav har två hundar på ägarens initiativ avbrutit testet. 6 svenskfödda hundar har genomfört BPH med skott (ytterligare två har startat men avbrutit) mellan 2020-2024. BPH är den form av mentalbeskrivning som idag lämpar sig bäst för rasen.

Mål

Att öka antalet BPH-beskrivna hundar inom rasen.

Att sprida kunskap om dandie dinmont terrierns mentalitet, så att den bibehålles samt värna om rasens vänliga sinnelag.

Handlingsplaner

Att rasklubben i samarbete med SvTeK verkar för fler BPH-beskrivningar av dandie dinmont terrier.

Uppfödarna har ansvar för att valpköpare upplyses om dandiens mentalitet och funktion.

Hälsa

Nuläge

Dandie Dinmont terrier får anses vara en frisk ras, som ofta uppnår hög ålder. Dock finns några sjukdomar som tycks vara överrepresenterade. Eftersom dandien är en numerärt liten ras är det av särskild vikt att vara observant på hälsoproblem, då ärftliga sjukdomar annars snabbt kan begränsa avelsbasen.

Då dandie dinmont terriern utgör en så liten grupp individer i Sverige för närvarande, är det vanskligt att kunna säkerställa några tendenser i rasens hälsoläge genom statistik från försäkringsbolagen, men troligen har inga större förändringar skett. Inte heller i en så

numerärt liten ras med sinsemellan så relaterade individer finns några indikationer på att hälsoläget de facto skulle genomgå någon större förändring.

Tidigare hälsoenkäter redovisades i RAS-revideringen 2.0, 2014.

Sjukdomar som förekommer i rasen är glaukom (ögon), hypotyreos (sköldkörteln), Cushings sjukdom (njurar) och diskbråck.

Självklart ska inte hundar med dessa sjukdomar användas i avel. Tyvärr debuterar en del av sjukdomarna som förekommer i rasen sent i livet, vilket kan medföra att hundarna redan hunnit gå i avel.

Forskning pågår för att försöka identifiera markören till den gen som bär på sjukdomen glaukom. Detta för att kunna få fram en gentest som visar vilka individer som bär på anlaget för sjukdomen. Detta forskningsarbete påbörjades i USA på initiativ från Dandie Dinmont Terrier Trust, utan framgång, lika litet som i det fortsatta arbetet vid Helsingfors Universitet 2013.

De tre brittiska rasklubbarna förordar ögontestning före parning avseende glaukom, och utvärderar därefter primärt, sekundärt och ärftligt glaukom. De rekommenderar att undersökningarna görs vartannat år och minst tre gånger under hundens levnad.

Mellan 2004-2012 gjordes 80 ögonlysningar (flera hundar lystes mer än en gång) därav resulterade 44 i ua, 26 gonioskopi ua och 7 med gonioskopi med förändringar enl. gamla protokollet (inga med utvecklad glaukom).

Mellan 2010-2024 gjordes 177 ögonlysningar (nu ännu vanligare att samma hund lystes flera gånger) därav 82 ua, 68 PLD * (se sid 15) normal och 14 PLD med olika grad av förändringar, samt två med glaukom vid 8 resp. 11 års ålder, enl. nya protokollet. Hundar med större förändringar vid PLD-undersökningen (eller gonioskopi) kan utveckla glaukom, men glaukom kan också uppkomma av andra orsaker.

Fertilitet

Eftersom fertiliteten är avgörande för rasens överlevnad tar vi även upp denna i hälsoavsnittet. Problem har funnits inom rasen gällande svårigheter för tikar att bli dräktiga, förlossningsproblem, små valpkullar och hanar med parningssvårigheter. Här är åter plats för att påpeka vikten av genetisk variation eftersom nära släktskapsavel har visat sig vara negativt för fertiliteten. Det finns studier som klart visar att nära släktskapsavel även leder till minskad fruktsamhet och minskad kullstorlek.

Den blivande modertiken skall ha uppnått god mognad såväl mentalt som fysiskt innan hon paras, två år är en lämplig ålder. Men med tanke på att det här är en liten genetiskt snäv population riskerar fertiliteten att sjunka i något ökad grad därför får rådet bli att inte heller vänta för länge innan en tik sätts i avel. För att kunna ingå i reproduktionen behöver även hanhunden debutera i relativt ung ålder.

Mål

Vårt främsta mål är att fortsätta ha en relativt frisk och fertil ras, som även framledes kan leva gott och länge, och då bara använda friska individer i avel.

Att motarbeta glaukom måste vara av högsta prioritet samt att minska förekomsten av övriga nämnda sjukdomar.

Att öka den genetiska variationen är av största vikt för immunförsvar och fertilitet, då både Cushings sjukdom och hypotyreos är relaterade till immunförsvaret.

Att hålla inavelsgraden låg. Den dubbling av vissa gener som blir resultatet av inavel ökar inte bara de önskvärda egenskaperna utan även de ärftliga defekterna.

Handlingsplaner

Varje uppfödare ska vara medveten om de sjukdomsrisker som finns inom rasen och göra de undersökningar som idag står till buds, t.ex. ögonlysa tilltänkta avelsdjur (eller gonoskopi) beträffande glaukom, för att undvika att avla på presumtiva sjuka eller sjukdomsbärande hundar.

Uppfödarna måste noga överväga vilka parningskombinationer som kan anses lämpliga ur hälsosynpunkt.

Fler individer behövs i avelsbasen liksom större variation när det gäller parningskombinationer.

Exteriör

Nuläge

Dandie dinmont terriern intar med sitt speciella yttre en särställning i terriergruppen. Vikten är ca 8–11 kg. Huvudet, som är täckt med vacker silkeslen päls, är mycket typiskt för rasen. Ögonen är stora, kloka och har ett intelligent uttryck. Den långa kroppen är lågställd och vasslelik med korta kraftiga ben. Pälsen är dubbel, bestående av mjuk underull och hårdare täckhår som inte är strävt men ger en frasig känsla vid beröring. Pälsfärgen är peppar eller senapsfärgad.

Under de senaste 30 åren har inga stora förändringar skett med rasen avseende exteriören. Ibland har det önskats proportioner som har varit påfallande långa och låga, men det är inte

korrekt. Varken överdriven kroppslängd eller väldigt korta extremiteter är något att eftertrakta. Ej heller får nospartierna bli för korta, då en jaktterrier behöver starka käkar av god längd. Standarden säger att vikten inte får överstiga 11 kg och idag finner vi inte så många tungviktare som för ca 10 år sedan eller mer. Det är positivt att man har lyckats med att få ner storleken till den önskvärda.

Idag visar vi våra hundar betydligt mer "stylade" på utställning än tidigare. Här föreligger också en risk att man frestas att använda individer i avel med alltför riklig och mjuk pälskvalitet, den typiska frasiga pälsen är ett signum.

Sammantaget har rasen generellt blivit sundare med ett bättre friare rörelseschema, i synnerhet i bakstället.

Rasen genomgicks på SvTeKs exteriördomarkonferens 2017 till vilken också utarbetats ett utmärkt kompendium. Domarpresidiet på denna konferens enades om att följande särskilt ska beaktas vid bedömning på utställning:

- Pälskvalitén.
- Kroppsform och överlinje.
- Bakställ och rörelser.
- Det naturliga utseendet.

Mål

Att värna om storleken enligt rasstandarden.

Att bibehålla rasens goda exteriör.

Att uppfödare skall vara väl förtrogen med rasstandarden och dess innebörd.

Handlingsplaner

Att avla på individer som följer rasstandarden, och helst varit utställda/exteriörbedömda, dock med hänsyn till de hälsoaspekter som nämns ovan.

Handlingsplaner för rasklubben

- Fortsätta arbeta för att väcka intresse för rasen och locka nya intresserade människor till klubben.
- Se till att det skrivs inlägg till Terrierposten i alla nummer.
- Fortsätta ordna rasspecial och klubbträff/aktivitetshelg varje år.
- Titta på möjligheter till samarbete mellan andra rasklubbar i Sverige och dandieklubbar i övriga Norden.
- Att sprida kunskap om dandie dinmont terrierns mentalitet, så att den bibehålles samt värna om rasens vänliga sinnelag.
- Att i samarbete med Svenska Terrierklubben verka för fler BPH-beskrivningar av dandie dinmont terrier.
- Att verka för att uppfödare/handhundsägare skall vara väl förtrogen med rasstandarden och dess innebörd.
- Försöka få deltagare som representerar rasen i SvTeKs kommitté för Numerärt Små Terrier Rasers (NSTRK) monter på Stockholms hundmässan och på My Dog om inte resurser finns för att ha egen rasmonter.
- Skicka ut en hälsoenkät innan 2029, så att resultat finns innan nästa RAS-revidering.

Källförteckning

SKKs Avelsdata.

Jonas Wiborg, kennel Lachlan (första dandie 1973), författare av "Terrierna från Charlieshope" (1990), "Mr Dinmonts egna terrier" (2009) och "A good terrier according to Mr Dandie Dinmont" (2018).

*PLD = Pektinatligamentsdysplasi, en ögonsjukdom som innebär att det vävnadsband som normalt ska brytas ner till ett gallerliknande mönster inte gör det ordentligt, vilket kan leda till glaukom och blindhet.

Bilaga

SKKs utlåtande över RAS 3.0

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat Svenska Terrierklubbens RAS för dandie dinmont terrier.

Rasklubben är just nu vilande, varför det är specialklubben som tagit fram detta RAS. Specialklubben har förankrat dokumentet genom att ha kontakt med nuvarande uppfödare av rasen, vilket är sex namngivna kennlar. Under rådande omständigheter får man anse att förankringen är så bra genomförd som det bara går när det inte finns en aktiv rasklubb.

Rasen är klassad som sårbar av Engelska Kennelklubben, vilket medför att det är svårt att ha andra mål än att försöka hålla inavelsgraden låg, använda många individer i avel samt arbeta för att bibehålla rasen frisk.

Man har som ett mål att "öka antalet (MH- eller) BPH-beskrivna hundar inom rasen." Här rekommenderar jag att man jobbar för att uppfödare/valpköpare väljer BPH så att man lättare kan utvärdera resultaten, och på sikt få fram en 200-analys.

Det är ett trevligt dokument med god information om rasen. Det framgår tydligt datum för denna version och vilka tidigare versioner av RAS som finns. Jag önskar er lycka till med framtida avelsarbete och hoppas att det snart kan bli en aktiv rasklubb igen.

Arboga 2020-03-29

Maria Dahlberg